

DUNÁNTÚLI KÖZLÖNY

(Mezőföldi Hirlap.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Siófok.**
Hirdetéseket jutányos árban veszünk fel.
Nyilttér sora 60 fillér.

Főszerkesztő: **Ifj. Kohn Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Békefi Sándor.**

Előfizetési árak:
Egész évre ..... 8 korona.
Fél évre ..... 4 korona.
Negyed évre ..... 2 korona.

A magyar közélet.

Írta: **Békefi Sándor.**

Polónyi Géza magyar királyi igazságügyi miniszter szennyesével az elmúlt hét folyamán az egész közvélemény foglalkozott. Politikusi és nem politikusi a nyilvánosság elé került adatok alapján megdöbbenve állapította meg azt a mezítelen igazságot, hogy a legdiszesebb közjogi méltóságra a nyilvános házak titkos tanácsosa kapaszkodott fel.

A magyar közélet rothadtságának ez a szomorú bizonyítéka politikai nézőpontból egy csöppet sem érdekel. A pecsétörre avanszált bordélyfiskális viselt dolgairól ezeken a hasábokon nem is beszélnek. Csúpan azt a tényt konstátálom, hogy a kalandorok fejedelme a közérdekű tevékenység tőgájában harminc esztendőn keresztül zavartalanul kalózkodhatott.

Horváth Boldizsár silány utódának cselekvéseit a napi sajtó feljegyezte. A leplezett vezér Európa gonykacájától kísérve a közéleti szereplés színteréről nonsokára távozik. A vihar elül. A csizmadia politikusoktól híres ország politikusi csizmadiai rövid idő múlva új céhmester előtt hajlonganak. Az egész és félhivatalos megint jelentheti, hogy a Csácától Orsovaig vagy ha úgy tetszik, a Kárpátoktól az Aldunáig mindenütt siri csend honol

A siri csend nem árulja el, hogy a magyar igazság, legfőbb örének eltakarodása közéleti tisztulást, megújodást semmiképp sem jelent. A nagy tolvajok elszaladnak. A kis tolvajok tovább operálnak. Ezt a képletes beszédét közönséges nyelven is elmondhatjuk. Polónyi Géza bukása után is él. Az ő szelleme, az ő lelke vezérli azokat, akik a közéleti tevékenységet anyagi előnyök szerzésére használják fel.

Magyarországon a közéletben való szereplés mindenkit gyanússá tesz. Cromwell, a brit bírdalom egykori híres kancellárja korbáccsal verte szét azt a parlamentet, amely tisztességtelen eszközök segítségével létesült. A magyar képviselőházba a közéleti szereplés első színpadára pausále-lovagok, csalók, sikkasztók és okirathamisítók is kerültek. Ez a gárda mindenkinek eladja magát, de meg nem hal soha! És ezt a gárdát nem kergetik el.

Pedig a magyar közélet rothadtsága a sülyedt parlamentarizmusból ered. Az államtest középpontján lévő fekély a perifériákon is terjeszkedik. Fő és alispánok, szolgabírák, jegyzők, minden rendű és rangu egyéb tisztviselők — a becsületes kivételnek tisztesség adassék — a nép nyakára üttek. Kalózuralmat rendszerezítettek. A közvagyonot prédálják. — A népet nyuzzák. És a becsület, a jellem és a tisztesség nevében becsmérlik azt, aki a köz-

életi tevékenységnek csufolt rablógazdálkodás ellen szót emel.

A köztisztviselők kalózhadjáratát főképp a dunántúli kisemberek érezték. Alig van vármegye, ahol nagyobb arányú sikkasztások még nem követtek volna. Veszprémben p. o. már három hónap óta azokat a megyei alapokat keresik, amelyeket **Kolossváry József** volt főispán szőröstül-bőröstül ellopott.

Magánvállalatoknál, bankoknál, részvénytársaságoknál hasonló jellegű manipulációkkal találkozunk. A tantiéme-vadászok minden talpalatnyi helyet korrumpáltak.

A közélet ilyen elfajulásának következményeire a befejező közleményben mutatunk

NYILAK.

Reé.

XII. Reé Jenő, a vicinális király, a hebegő cselekvés atyamestere a balatoni halászati részvénytársaság élén áll. Vezérigazgató. Ez a titulus annyit jelent, hogy a magas osztalékot fizető konzorcium vezetése a szikárságáról közismert ferfiu kezében összpontosul.

Reé. Eugen Reé. A törökverő Eugentől nem sokban különbözik. Semmiben sem különbözik. Gancs és félelem nélküli lovag, aki szintén hadjáratokat vezet. Eugen ő, a hős vitéz, tantiémeért bőszen harcba kész.

TÁRCA.

Számüzöttek.

Dénes Jenő, az aranysujtásos, de ki nem fizetett egyenruha fess tulajdonosa, a kisváros s különösen a szerelmes hölgyek nagy remületére s megbotránkozásra — sikkasztott. Megdezmálta az ezred pénztárát. Óriási volt a pánik s aznap nagy látogatottságnak örvendett a tisztikaszinó. Városzerle érdeklődtek a részletek iránt.

A magáról megfélekezett kapitánynak becsempésztek ugyan tisztársai azt a bizonyos pisztolyt, mely még megmentette volna őt az erkölcsi haláltól, vagyis tisztii temetésben gyönyörködhetett volna a városka. De Dénes a tisztikar egybehangoállítására szerint, szerfelett gyáva volt s nem lötte föbe magát.

A hosszú zöld asztal körül összeült a katonai bíróság, a dei leventét, az éjjeli mulatók közismert törzsvendégét, pár évi elzárásra ítélte.

A fogház nehéz, sorvasztó napjai eleinte alig alig akartak mulni. De később Dénes bele-törődött sorsába s várta szabadulását.

És eljött a várva-várt nap is, szinte hamarabb, mintsem gondolta. Megtörve külsőleg bensőleg egyaránt, távozott börtönéből. A széken,

kétségbeesés s kivált a hosszú raboskodás megvselte az aránylag még fiatal embert. Oly sokszor járt a mély víz partján, nézte a rohanó folyót és szerett volna a habok között megpihenni. . . . Majd az életosztón felülkerekedett benne friss szellő érintette arcát, teli tüdővel szivta magába az érdes levegőt és a markáns, erős vonásu ember megfogadta, hogy újra kezdi majd az életet. . . .

Az egyik kóborlása közben bevetődött a külváros szélén egy rozoga, meszeletlen házban levő szurtos, kis kávéházba, hová többnyire csak diurnisták s egy-két előmunkás-féle járogatott. Dénes a társaságot nagyon megkedvelte, tetszetek neki az egyszerű gondolkozásu szegény emberek, kik közt nem félt attól, hogy ismerősre akad. S végül mindennapos lett a 6 és 8 krajcáros reggeli- és oszonna-kávék csöndes és piszkos bírdalmában.

Sűrű pipafüst és az olcsó szivar kellemetlen, fojtó, köhögésre ingerlő szaga tette kábitóvá a kávécsarnok levegőjét. Dénest mind ez nem bántotta; a szép, bánatos arcú felszolgáló nő, az Erzsike feledtette vele a kellemetlenségeket.

Dijnokok, munkavezetők, vastag ezüstóralancos mesterlegények forgolódtak a leány körül, persze minden komolyabb eredmény nélkül. Dé-

nes Jenőben feltámadt az udvarlásokhoz szokott hadfi s erősen kerülgette Erzsikét.

A külvárosban sokféle hír keringett a szép Erzsébetéről. Olyan nimbusz övezte őt körül, mint valami szegény hölgnőt. Az ő esetét tárgyalták a kávéházban, ha egy új törzsvendég került, és a vén s jó nyelvű tulajdonosnőtől Dénes is nonsokára megtudta, hogy a leány szeretett egy előkelő bankhivatalnokot, ki elcsábította és aztán sietve a faképnél hagyta. Szegény leányt elűzték hazulról és Erzsébet bolond, meggondolatlan fővel rálőtt a kedvesére. A lövés nem ejtett halálos sebet és Horváth Erzsébetre a bíróság, az enyhítő körülményeket tekintetbe véve, mindössze csak egy esztendei fogházat mért. És azóta a leány oly szomorú, él anélkül, hogy tudná miért. A rombadött reménye, nagy tragédiája kiölt szívéből minden életörömet. Ajka körül a fájdalom vonása, szeme nem ragyog s üres, egykedvű tekintettel néz a semmibe.

Olykor-olykor, ha a vendégek szólnak hozzá, immel-ámmal felel; azért mégis dédelgetett kedvence ő a kávéházban. Hisz mindenki akar a mélabus Erzsike kedvében járni.

Dénes megszerette a leányt, igazán tisztességes szándékokkal. De vallomásaival nem akart előhozakodni, mert hisz tudta, hogy a leány örökre leszámolt a szerelemmel. Nem tépte fel vérvő se-

Az ódák ünnepelt hőserül, a vicinalista halemberről az agyonigazgatott balatoni halászati részvénytársasággal kapcsolatban sok szó esik. A keszegfokozatok megteremtője a vátlalat bölcs vezetéséért a rossz nyelvek véleménye szerint ércszobrot érdemel.

Földet a magyar népnek.

Közgazdasági válság előtt is áll nemzetünk. Ezt igazolja iparunk elmaradottsága és a végzetes méreteket öltő kivándorlás Amerikába. Iparunk nem bír talpra állni; mezőgazdaságunkat munkáshiány fenyegeti.

Aki igazán szereti hazáját, bármily állásban és munkakörben van is, e veszedelem elhárítására, amely ijesztően hasonló a mohácsi vész előtti közgazdasági viszonyokhoz, teljes erejét oda kell adnia. Minden jó magyar embernek e kérdésben összetartás a kötelessége és keresnie kell oly megoldást, amely nem ismételteti meg történelmünkben a XVI. század nemzetpusztító gazdasági válságait.

Ezuttal a hazai ipar rendkívüli fontosságát e kérdésben bővebben nem fejtegetem. Csak azt hangsúlyozom, hogy iparunk erős és állandó fellendülése nélkül a közgazdasági mizériák tömkelegéből kivezető út nincs. Továbbá biztos az is, hogy a honi nagy ipar hatalmas előfeltétele az önálló vánterület. Mindaddig, míg csak elméletben s jogilag független országunk vánterülete, gyakorlatilag azonban közös, legfeljebb a hazafias lelkesedés, a honi iparcikkek pártolásával szerezhethet csekély, de mégis valamelyes kárpótlást abban, amit a közösség révén iparunk s ezzel hazánk anyagi jóléte veszített.

S ebben, úgy látszik, egy ideig önmagunk sem merünk intézkedni.

Sajnos, hogy ez így van. De ha már nem akarunk segíteni rajta, legalább a mezőgazdaság terén, ahol a kezünk megkötve nincs, a kor-

viszonyok követelte eszméket valósítsuk meg s a kulik veszedelmét hársuk el.

Kölcsonös jóakarattal minden elérhető.

A múlt század harmincas és negyvenes éveiben nem kivándorlással ugyan, de hasonló gazdasági mozgalom volt. A jobbágyok zúgolódása és folytonos panaszkodásai végre is rábírtak több magyar főurat s főpapot, hogy önként felszabadítsa jobbágyai földjét a robottól és dézsmától, s amit ők nagylelkűségből cselekedtek, pár évre rá az örök emlékü 1848. törvényekbe iktatta a jobbágyi birtokrendszer eltörlését és a jobbágyság felszabadítását.

Most mezőgazdasági viszonyainkban hasonló a helyzet. A kor szavára hallgatva s látva a gyógyításra szorult állapotokat, több nagybirtokos, köztük — mint olvastuk — Apponyi Albert gróf, kultuszminiszter és az állam maga is, több nagybirtokot már parcellázott a földmivelők részére. Ime, a helyes irány, amelyet egész nagybirtokos társadalmunknak követnie kellene.

S ez nem is csupán a latifundisták érdeke, hanem a legfontosabb nemzeti érdek is egyuttal. Mert a földbirtok csak úgy vagyon, ha kellőképpen s a mai világban intenzíve is munkálják. Ha pedig nincs munkás, akkor az egész birtok holt birtok, mely sem a tulajdonosnak, sem a nemzetnek nem hajt hasznót. Már pedig egy nemzetnek sorsát csupán konzervatív tudatlanságból és irigy kapzsiságból kitenni a legrémesebb gazdasági válságoknak, sem nem célszerű, sem nem megengedhető.

Lám, azon helyeken, melyeket futó homok borít be, úgy segítenek magukon a tulajdonosok, hogy fák ültetésével megkötik a földet.

Amint az okos gazda a futó homok megkötésére áldozattal bár, de talál módot, hasonlóképpen a kivándorlásra kész földmunkások itthon tartására is, ha nagy áldozattal is, törekedni kell.

Sem a galíciai csoportokkal, sem a cöpfös kulikkal jól megoldani e kérdést nem lehet, legfeljebb még jobban elmérgesíteni a bajt.

Az emberi munkaerő felhasználásában egy nemzet sorsára nézve nem az az elv érvényesülhet, ami az igavonó barmoknál, hogy t. i. akárhonnán hozatjuk is, az mindegy, csak huzzon. Egy ország boldogulása azon sarkallik, hogy fajnépének munkaerejét tudja-e otthon lekötöni, vagy sem.

Az okos parasztgazda is, mindaddig, amíg földjét saját családtagjaival bírja műveltetni, nem fogad idegen munkást, mert úgy gondolkodik, hogy amit önmaguk dolgoznak, az a család közös haszna marad, az idegen munkás pedig első sorban is, ami természetes, a dolog hasznát, a nap-szám bér képében is, a maga részére biztosítja.

Az idegen munkás csapatok, hozzák bár Eldorádóból vagy az eszkimók zuzmarás honából, olyanok, mint a háboruban a zsoldos seregek. Hűséget tőlük nem várhatni, keresetük legnagyobb részét haza küldik övéiknek idegen országba, idegen ország kereskedőinek, iparosainak.

Ha nemcsak mezőgazdaságunkat, hanem még ha ami iparunk és kereskedelmünk van, azt is tönkre kívánjuk tenni, csak hozassunk be minél több kulit.

Mi reméljük, hogy az idegenkedés, amely még most az illető társadalmi rétegekben a parcellázás ellen fennáll, talán éppen a kulik és a galíciaik szomorú tapasztalatai alapján is, rövid idő múlva nagyon lecsappan.

Reméljük azt is, hogy az 1848-iki nagy idők óhajtott példájára törvényhozásunk is gondoskodni fog a latifundiumok korszerű és nemzetre egyedül hasznos műveltetéséről, a parcellázások kötelező végrehajtásáról.

Ezt nem csupán az okos nemzetgazdasági szempont, hanem az igaz honszerelmem is parancsolja.

A honszerelmem a szegényre türelmet ró ugyan, de a gazdagot akkor, a mikor kell, s ott, a hol szükséges, áldozatokra utasítja. Amivel Tompa

bét; várt a nyilatkozással. Pedig a kávé mérés vén dijnoka gyakran mondogatta neki:

Lássá ősém jó volna magának feleségül az Erzsike; maga minden bizonynyal megbecsülné. Erzsébet ha nem is szerelmet, de mindenesetre rokonszenvet érzett Dénes iránt. Hisz annak is olyan fájdalmas volt az arca, hiszen annak is nyomta valami erkölcsi folt a lelkét. Hisz az is száműzve volt abból a világból, amelyben ez előtt élt.

És a leány lassankint felvidult, ha az ex katonatisztel beszélt. Arca már nem volt bánatos, sőt még nevetni is megtanult, szinte csegett belé a kávé mérés...

S úgy látszott, hogy a pajkos Amor készül valamire... az akác már javában virágozott s a buja, nehéz virágai nagy, fehér fürtökben csüngtek alá, a kávé mérésbe láthatatlan kezek virágot csempésztek, hol ibolyát, hol orgonát, úgy ahogy jött. És a virágillattól a pipa s a szivar füstje se volt már oly orrfacsaró. Erzsike hajába is minden nap friss virág került.

Az öreg dijnok odaszólt kártyapartnerének, a cseh előmunkásnak:

— Meglássá, itt még történik valami Erzsike menyasszony lesz.

És talán igaza volt a dijnoknak, mert a napsugár Erzsike szívébe is belopta a tavaszt, a fel-támadást.

A zárás után Dénes rendszerint hazakísérte a leányt. De csak mindig a kapuig. Illattal telt volt a levegő, künn a házak előtt emberek, asszonyok álldogáltak és a legények harmonikája szívhez szólóan, szerelmesen szólott. A leányok hár-

masával, négyesével sétálgattak s ha a legények mellett vezetett el utjuk, nevetgélve összebujtak a kültelken, forrón csörgedezett a vér az ereken... Dénes ma pár szóval elmondta multját Erzsébetnek. És a leány megilletődve, résztvevőleg hallgatta a férfi szavait.

— Erzsike, ugy-e szegényli, hogy börtönviselt sikkasztóval van együtt? — kérdezte remegő hangon a volt tiszt.

— Megbűnhődött már maga azért, ép úgy, mint én — felelt a leány.

— De a maga vétké más beszámítás alá esik. Különbömben maga nem is vétkezett, egyszerűen csak megbüntette a csábítót. Azonban az én dolgomat másképp itéli a világ, mely köréből száműzött.

— Mi közünk nekünk a világhoz?! A világ nem segített rajtunk, mikor gyöngék voltunk. Hagyott bennünket elbukni s aztán, nagylelkűen — elítélt!...

— Ugy szeretném újra kezdeni az életet — beszélt lelkesülten a férfi — egészen újra, távol attól a világtól, szerető szív mellett... Talán még mindent helyre lehetne pótolni, talán még nem volna késő?!...

Elhallgattak. Szívük nagyon dobogott. Gondolkoztak, gyorsan, szinte látszott az arcukon. S amikor az egyik lámpához értek, egyszerre mindketten megálltak. Erzsébet a kezét a férfinek nyújtotta s ünnepélyes hangon mondotta:

— Próbáljuk meg! Leszek társa az — új életben...

— Erzsikém! — Dénes Jenő nem tudott többet mondani.

És ahogy feltekintettek az égre, olyan különös fényben ragyogtak a csillagok, mintha boldogságban usztak volna... A leány fátyolozottan nézett s a férfiu is észrevehető volt a megilletődés.

Megindultak, ki a mezők felé. Langyos tavaszi este volt. Kéz a kézben. Távolban a kutyák ugattak, itt-ott pislogott egy-egy gázláng és nagyon halkán, tompitva hangzott el hozzájuk a város, a világ zaja, mely őket száműzte s melyen kívül mégis boldogok akartak lenni...

... A város tulsó részén, messze attól a külvároستól, másik külváros csendes, kis utcájában, hol csupa földszintes házikó van s a hol nagyon igénytelen emberek laknak, békeszeretők és szegények; egy utcai szobácskában, mely módfelett tiszta és szegényes butorzatu: magas, deresedő haju, az élet viharát kiállta férfi, az asztalra hajolva gyorsan irogatja a címekeket. Az ablaknál egyszerű ruházatu, csinos szőke nő kézimunkázik. Szaporán, fűgén jár a keze, mert nemsokára már hármukról kell gondoskodniok.

— Ne rontsd a szemed Erzsikém! — szól a férfi s maga is abbahagyja munkáját s oda megy az asszonyhoz és aztán szerelmesen átöleli. Arcukon a boldogság derűje látszik; ki vannak békülve az étellel.

Alkonyodik, a bucsuzni készülő napsugarak meglegedetten tekintenek a világból kizártakra, a világból száműzöttekre...

És ők pedig csendesen, mondhatni boldogan türik a — száműzetésüket.

Negyedi Szabó Béla.

Mihály a „Kenyérkő” c. költeményét kezdi, ezt a honszerelem is ráolvashatja a latifundiumok uraira:

„Az Isten a szegények részét
A gazdagoknál tette le.
Ha földi jóval vagy megáldva,
Akkép sáfárkodjál vele,
Hogy megszegjed az éhezővel
Isten nevében kenyered, —
Másképp bizony fogsz ten fejedre
Gyűjteni eleven szemet.”

Különbösen is, prózában szólva, az a parcelálás nem is jár oly áldozatokkal, hisz az eddig végrehajtott parcelálások sok helyen a latifundistáknak dupla árat juttattak.

(Pápai Hírlap)

Gy. Gy.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÜGYEK.

— **Veszprémmegye** törvényhatósági bizottsága február hó 5-én rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés néhány apróbb ügy tárgyalása után Veszprém városnak a világítási ügyben hozott határozatával foglalkozik.

A vármegyei alapok 1898—1903. évekre terjedő számadásainak és az alapok helyzetének vizsgálatára kiküldött miniszteri titkár és szakközege a vizsgálatot még mindig folytatják és azt a jövő hó vége előtt alig fejezik be. Az idevonatkozó ministeri rendelet csak később lesz kibocsátva és így a Kolossváry-féle rablógazdálkodás fotografiájával csak a májusi közgyűlés foglalkozhatik.

— **Somogyvármegye** törvényhatósági bizottsága február hó 4-én rendes közgyűlést tart, a melyen megyei főjegyzőt, esetleg több más tisztviselőt választanak. Hir szerint a megye főjegyzőjévé *Plachner* Sándor kaposvári járási főszolgabíró választják meg, akinek helyébe dr. *Svastics* Sándor lengyeltóti főszolgabíró kerül. Az így megüresedő állást pedig *Pete Lajos* vármegyei első osztályu aljegyzővel töltik be.

— **Zalavármegye** törvényhatósága 1907. évi január hó 21-én délelőtt 10 órakor Zalaegerszegen, a vármegyei ház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tartott, melyben Gulács, Tördec, Rendes, Kővágóörs, Szepezd, Zánka, Tegyön, Szentantalfa, Szentjakabfa, Csicsó, Kisdörgicse, Felsődörgicse, Alsódörgicse, Akali, Balatonudvari, Örvényes, Nemespécse, Aszófő, Tihany, Balatonfüred, Arács, Csopak, Paloznak, Balatonkövesd, Alsóörs községek képviselőtestületeinek és Badacsonytomaj község közbirtokosságának Börgöndtől Szabadbattyán, Almádi, Alsóörs, Balatonfüred és Badacsony irányában Tapolcra és Veszprémtől Almádi, illetve Alsóörsig vezető vasúti vonalak segélyezése ügyében hozott határozatokat jóváhagyta.

Siófok világítási mizériái ellen a község minden lakosa panaszkodik. Az egyiptomi állapotok tűrhetetlenek. Mi is számtalanszor hangoztattuk, hogy az esti sötétség beállta után az utcákban való járás valóságos életveszedelemmel jár.

A községi képviselőtestület egyik legközelebbi ülésén a világítás rendezése minden valószínűség szerint szóba kerül. Ha villamos világítási telep létesítésére kellő fedezet nincs, úgy a fürdő részvénytársaság segítségét kérjük. De a világítási

mizériák megszüntetése a képviselőtestület első feladatai közé tartozik.

— **A siófoki Iparos Olvasókör** e hó 19-én tartotta évenként szokásos táncmulatságát a „Fogas” öszes termeiben, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. A négyeseket 40 pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Árvay Istvánné, Békefi Sándorné, Bagó Józsefné, Bálint Lajosné, Bohus Elekné, Cservény Ferencné, Fodor Károlyné, Gáspár Ferencné, Fehér Károlyné, Füredi L.-né, Fekete L.-né, Farkas Jánosné, Komtcál Nándorné, Lángmáhr Ferencné, Varga Viktorné, Zombay Györgyné, Török L.-né, Sámuel Adolfné, Stolle N.-né, Steinicz L.-né, Oszeszli Béláné.

Leányok: Tóth Margit, Sámuel Aranka, Farkas Margit, Bagó Vilma, Török Zsófia, Simon Lujza (Zamárdi), Németh Fánika, Szalay Stefike, Stolle Mariska.

A táncestélyén a következő felülfizetések történtek: Fodor Ignác, Torkos Pál, Putzpacher Ferenc, Kupcsik Károly, Gerber Henrik, Dietrichstein Mór, Bayer Antal, Katzner József, B. Bárdossy Imre 3—3 korona, Amancsics Antal hajóskapitány 5 korona, Cservény Ferenc, Heuman Rafael, özv. Fleischmann Ignác, Szevtnics Mihály, Rosznágl István, özv. Bész Jánosné, ifj. Farkas János, Kremsier Pál, Csipke Ferenc 2—2 korona, Karlberger Rudolf, Makarész László 4—4 korona, Sallay Jenő, Zsálec István, Sárny Tivadar, Rónai Adolf 1 korona 50 fillér, ifj. Kohn Gyula, Békefi Sándor, Csermák Ferenc, Koltai Ferenc, Zombay Ferenc, Bagó József, Lángmáhr Ferenc, Fehér Károly, özv. Fodor Albertné, Elkán Pál, Breuer Mór, Sámuel Adolf 1—1 korona, Tompa Béla, Lion Angella, Freund Miklós, Gáspár Ferenc, Árvay Istvánné, Melcher Péter, Lengyel Béla, Öváry Elemér, Sarschmied Ferenc, Fehér József, Reichmann Pál, Bohus Elek, Füredi Lajos, Székely István, Bagó Gyula, Szabó Jenő, Öze László, N. N. 50—50 fillér. A szíves felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet a siófoki Iparos Olvasókör választmánya.

— **Enying.** Bakó Józsefet, az enyingi választókerület országgyűlési képviselőjét a nagy-körösi református gyülekezet január hó 21-én papjává választotta. Ennek a választásnak következtében Bakó József képviselői mandátumáról — jól értesült forrás szerint — lemond. Az enyingi választókerületben tehát a legközelebbi hetekben követválasztás lesz.

Az enyingi általános népkör 1907. évi január hó 27-én d. u. 3 órakor a nagyvendéglő udvarán nyilvános népgyűlést tart. A népgyűlésen a szocialista központ nevében Mezőfi Vilmos orsz. képviselő, párttitkár beszél. — A népgyűlés után este 8 órakor táncmulatság lesz.

— **Almádi** képviselőtestülete f. hó 15-én közgyűlést tartott, hol is a magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetével a községnek élelmi szerekkel ellátása végett öt évre szerződést kötött s ellátó szövetkezet létesítésére annak a község-házában öt helyiséget bocsátott rendelkezésére. A postát a közgyűlés a tágasabb tanácsterembe helyezteti át. A káptalan által jutányosan átengedett telken nyári gyermekmenhely létesítését a közgyűlés elvben elfogadta és érdemileg február 21-én fogja tárgyalni.

— **Balatonfüred** község képviselőtestülete a balatonparti vasútra negyven ezer koronát szavazott meg. És pedig husz ezret a község hozzájárulásaként és husz ezret az állami törzsrészvények értéke és megváltása fejében.

HIREK.

A balatoni halászat.

Reé Jenő részvénytársasága.

Fejtől bűdösödik a hal.

A liberális rendszer uralma alatt Reé Jenő a hebegő cselekvés atyamestere, a vicinális király, és a szabadelvű kormányok állandó kegyeltje jó jövedelmet ígérő eszme megvalósításához fogott. Részvénytársaságot akart alakítani azzal a kifejezést szándékkal, hogy a balatoni halászatot kizárólag csak az új társaság eszközölhesse.

A kölcsönkért, de eredetinek vallott idea néhány vállalkozó szellemű urnak megtetszett. Az illetékes tényezőkkel történt megállapodások után a Balatoni Halászati Részvény-Társaság hivatalosan is megalakult és vezérigazgatójául Reé Jenőt választotta. A Balatont kisajátították. Sok száz kis embert a kenyérkereseti eszköztől, a halászbérlőtől a rebachi lovagkonzorciuma elől. A kormánytól messzemenő kedvezményeket kaptak. Mer. fennen hirdették, hogy a halászbérlők rabló gazdálkodása jóra nem vezethet.

Közvetlenül a társaság megalakulása után bebizonyosodott az, hogy a Balaton bérbéradása nemcsak lelkiismeretlenség, de oktalanság is volt. A közönség panaszkodott. A bérlők panaszkodtak. A sajtó erélyes hangon orvoslást követelt. Hiába. A hivatalos megállapodásokat többé nem változtathatták. Ezért az ellenakció abban is maradt.

A Reé Jenő igazgatása alatt álló társaság a legutóbbi időben a balatonvidéki közönséggel szemben olyan perfid eljárást tanusít, a melyet szó nélkül hagyni nem lehet. Magán emberekkel a jól subvencionált társaság szoba sem áll. A balatonmenti községek részére halat nem ad. A hal árát önkénytelenül emeli. Az ár felverésében ez a kifogástalan társaság minden budapesti mészáros mesterrel konkurál.

A husdrágaság következtében a szegényebb néposztály húsételhez nagyon ritkán jut. Az emberi érzés ilyenkor azt diktálja, hogy a társaság a balatonmelléki községeket olcsó hallal lássa el. A Reé Jenő részvénytársasága az emberi érzés parancsoló szavára keveset ad. Illetőleg semmit se ad. Mert a halat a fővárosi és külföldi elárúsítóknak adja el.

A Reé Jenő részvénytársasága ellen felmerült panaszokkal csak a következő számunkban foglalkozunk. Elkeseredett és kiméletlen harc következik. Előre is felhívjuk olvasóink figyelmét arra a cikksorozatra, a melyben a Balatoni Halászati Részvénytársaság vezetőségének viselt dolgait tárgyaljuk.

Hogy a társaság a támadásokra reagál-e vagy sem: azzal nem törődünk. Az a fő, hogy minden suskus a nyilvánosságra kerül. Bebizonyosodik, hogy a hal a fejtől bűdösödik!

Andrássy a baksis ellen.

Az országgyűlés képviselőházában kérdés tárgyává tétetett: vajjon Biharmegye közigazgatási bizottsága által elvként kimondott ajándék elfogadás szabadsága a többi törvényhatóságokban a közigazgatási tisztviselőknél szokásban van-e?

Miként azt a képviselőházban is kijelentetem, azon álláspont, hogy a közigazgatási tisztviselőnek szabad ajándékot elfogadnia, *ellenkezik a közigazgatás kötelezettségével, a törvénybe és közérdek kivételmaiba ütközik* s megintatja a közigazgatási tisztviselőt pártatlanságába vetett, magasabb állami érdekek szempontjából is feltétlenül megkívánható bizalmat.

A közigazgatás tisztviselője ugyanis bírói teendőt is végez, minélfogva nemcsak független-

nek és részrehajlatlannak kell lennie, hanem függetlenségét és részrehajlatlanságát a legkisebb gyanútól is szigorúan meg kell ővnia, mert ha anyagi érdekeltége a külső látszat szerint függő helyzetbe hozza, egyesektől s alkalmat nyújt arra a feltevésre, hogy hivatalos eljárásában és intézkedéseiben nem a tárgyilagos pártatlan igazság, de egyesekkel szemben anyagi előnyökért gyakorolt kedvezés vezet, akkor a jogkereső felekben megrendül az állam rendjébe és a közigazgatás tisztaságába vetett bizalom s a hatóság iránti bizalmatlanság elégedetlen és az államra nézve veszélyes elemeket teremt.

Minthogy az államrendnek az igazgatással és jogszolgáltatással foglalkozó köztisztviselők független és pártatlan eljárásba helyezett feltétlen bizalom és tisztelet képezi egyik lényeges támaszát és biztosítékát, felhívom a közönséget, hogy éber és hatékony felügyeletet és ellenőrzést gyakoroljon afelett, hogy a közigazgatási tisztviselők ebbeli minőségükben *magánfelek által nyújtott ajándékoknak*, vagy bármily című *anyagi előnyöknek és kedvezményeknek* már az előadott köztekinetéknel fogva sem tűrhető és megengedhetetlen *elfogadásától feltétlen tartózkodjanak.*

Ahol egyes tisztviselők részéről az ellenkező jelenségeket tapasztalná, azokat *szigorú vizsgálat tárgyává tegye* és az e részben vétésnek talált tisztviselőkkel szemben *a törvény szigorával* járjon el.

Budapest, 1907. évi január 17.

Andrássy.

— **Csőd az Udvar-y-bank ellen.** A megszökött Udvar-y Ferenc néppárti képviselő hirted bankja, a Központi Néptakarékpénztár Részvénytársaság ellen a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elrendelte a csődöt. Ez természetesen korántsem jelenti azt, hogy azok a szerencsétlenek, akik bizalmukkal és pénzükkal ajándékozták meg Udvar-y urat és büntársait, pénzükknek csak egy fillérjét is viszontlátják. Amit el lehetett emelni, azt Udvar-y ur elemelte, ami itt maradt, az nem ér egy fabatkát sem. A legszomorubb a dologban, hogy a betevőkön kívül egész sereg kauciók alkalmazott siratja összekuporgatóit pénzét, míg Udvar-y ur teljes büntetlenségben tul az óceánon élvezi az arany-szabadságot.

— **A munkáskérdés és a gazdák.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület munkásügyi bizottsága Zselénszki Róbert gróf elnökségével látogatott ülést tartott, amelyen Rubinek Gyula ismertette a belügyminiszternek a földmívelésügyi munkásszövetségek működésének ellenőrzése tárgyában december folyamán kibocsátott rendeletét. Reámutatott a rendelet hézagaira és indítványozta, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület forduljon a memorandummal a belügyminiszterhez, amelyben főleg azt kérje, hogy a szociáldemokrata földmivelő munkás szakszervezetek működését hivatalból ellenőrizzék és törvényellenes működés esetén hivatalból üldözzék. Kimondotta továbbá a bizottság, hogy alkalmas módon gondoskodni fog a munkásnép fölvilágosításáról. Darányi földmívelésügyi miniszternek elismerést szavazott a munkásnéphez intézett legutóbbi kiáltványáért. A felszólalók többsége annak a nézetének adott kifejezést, hogy sztrájk törvényre nincs a mezőgazdaságnak szüksége. Ezzel kapcsolatban elhatározta a bizottság, hogy a földmivelő munkásszervezeteknek a földmívelésügyi miniszter felügyelete alá helyezését kéri. Ellene nyilatkozott a bizottság többsége a katonaság, arató munkálato-ra való fölhasználásának is. Szükségesnek tarja a bizottság, a kivándorlási rendeletek megfelelő módosítását. Elhatározta végül a bizottság, hogy a szociális napikérdéseknek, főleg a munkáskérdéseknek a közönséggel való megismertetése végett szociális-kurzus rendezésére kéri föl az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet.

— **Hitoktatók sztrájkja.** Igaz, hogy manapság már mindenki sztrájkol, s ezen a téren különösebb meglepetések már nem érhetik a világot, de egyik alkalmi tudósítónk mégis érdemesnek tartotta, hogy a munkabeszüntetésnek egyik nem nagyon elterjedt módjáról értesítsen bennünket. Tatabánya a sztrájk helye, s passzív harcosai az ottani római katolikus hitoktatók, a kik az ideai iskolaévben még nem részesítették tanítványaikat a vallás és az erkölcs tanáiban. Sérelem: a tanórák kényelmetlen beosztása. Az eset már a felettes egyházi hatóság előtt van, amíg azonban eldől az ügy, az objektív szemlélő ellenállhatatlan sugallat alatt alakítja át a régi verset ekképen:

Nincs menyország, se pokol,
Ma már a pap is sztrájkol.

Ehhez nem kell ugyan valami káprázatos lelemény, de az alakítás legalább valóságot fedez.

— **A tartalékos katonák behívása.** Az idén, mint értesülünk, a tartalékos katonákat négy ízben hívják be fegyvergyakorlatra. Két tavaszi, egy nyári és egy őszi fegyvergyakorlat lesz. A tartalékosokat első ízben március 20-án, majd április 15-én, július derekán és augusztus 28-án hívják be tizenhárom napi fegyvergyakorlatra. A tartalékos tisztekre és tartalékos hadapródokra, valamint a volt egy éves önkéntesekre vonatkozólag külön rendeletet fog kibocsátani a hadügyi vezetőség.

— **A földmívelésügyi miniszter figyelmeztetése.** Darányi földmívelésügyi miniszter az alábbi figyelmeztetést bocsájtotta ki a gazdaközönséghez:

Az ország nagy részében a gazda és a gazdasági munkások az aratási szerződéseket már rendesen megkötötték, némely vidéken azonban, amint értesültem, a munkások még most sem akarnak szerződni. Nyilvánvaló dolog, hogy ha a helybeli munkások a gazdákkal nem egyeznek meg s idejében nem kötik meg a szerződéseket, akkor a gazdák kénytelenek más vidékről munkásokat fogadni, aratógépekről gondoskodni, esetleg olyan gazdálkodási módokra áttérni, amelyeknél kevesebb munkásra van szükség, amikor azután a helybeli munkások nemcsak az idén, de talán több esztendőn át kereset nélkül maradnak. Nehogy ez a sajnálatos dolog bekövetkezzék, jöndulattal figyelmeztetem a gazdasági munkásokat, arra, hogy iparkodjanak az aratási szerződéseket mielőbb megkötöni a gazdákkal. Szükségesnek tartom a munkásokat erre figyelmeztetni, mert többször hallottam, hogy mindenféle hamis hírek járnak a munkások között s ilyenekkel zavarják meg a munkás józan esztét. Az ilyen hírek után ne induljon senki, mert nem igaz, hogy a kormány megszabta volna, hogy mi legyen a munkabér, az sem igaz, hogy a kormány elrendelte volna, hogy a munkások most ne szerződjenek s halogassák a szerződéskötést; az se igaz, hogy a kormány megparancsolta volna, hogy a munkások gazdasági cselédek szövetségeket, helyi csoportokat alakítsanak és tagsági díjat fizessenek; az se igaz, hogy a gazdák kötelesek a helybeli munkásokkal szerződni s azoknak annyi munkabért adni, amennyit a munkások kérnek. Mind ezekkel a hazug hírekkel a munkásokat csak bolonddá tartják! Az az igazság, hogy a hatóság, a gazda, a munkás nem lehetnek ellenségek, a kölcsönös tisztelet, az emberszeretet, a becsületes jó szándék s a bizalom kell, hogy kapocs legyen közöttük. A ki nem ezt mondja, hanem mást mond, a ki folyton csak a gyűlölködést szítja, a ki a munkások előtt folyton csak a hatóságokat és a gazdákat ócsárolja, akinek se Istene, se hazája, az akárhogyan bizonyodik is, nem igaz barátja a munkásoknak s előbb-utóbb csak bajba keveri az embereket. Reményem, hogy a munkások belátják mindenütt, hogy csak úgy boldogulhatunk, ha nem hallgatva semmiféle mesékre, a munkás a gazdával jó egyetértésben él s megbecsülve egymást, békességben dolgoznak a hazai földön. — Budapest, 1907. január hó 10 én. *Darányi s. k.*, földmívelésügyi miniszter.

— **Védekezés a hernyóveszedelem ellen.**

Tavaly rengeteg kárt okozott a hernyó főleg a gyümölcsstermelésben s az idénre sem jobb a kilátás. A fák tele vannak hernyófészkekkel, az erdőkben pedig oly temérdek a gyapjas pille tojása, hogy jut belőle bőven a gyümölcsösöknek is. Bizonyos, hogy erélyes intézkedések nélkül nem tudnak megküzdeni a gazdák a fenyegető veszedelemmel. A földmívelésügyi miniszter erre való tekintettel elrendelte, hogy a fészolgabirák a hernyóirtást úgy a községi előljáróságok, mint a csendőrőrsök útján a legszigorubbán ellenőriztessék. Fontos dolog, hogy a hernyófészkek még a tél folyamán kiirtassanak, annál is inkább, mert a fehér galagonya-pille és a sárgafarkú pillangó hernyója már március végén elszéled s akkor a fészkek irtása már céltalan. A földmívelésügyi miniszter összes vidéki szakközegei szigorú utasítást kaptak, hogy hivatalos kiszállásaiknál a hernyóirtást ellenőrizzék. Figyelmezteti a miniszter a közönséget arra is, hogy a hernyóégető lámpáknál sokkal jobb a kénnel vagy hernyózó ollóval való irtás.

— **Varga Viktor órák és ékszerész Siófok, Fő-utca.**

Szerkesztői üzenetek.

Fogas. A halászati részvénytársaság ellen a harcot megindítottuk. Az ígért közleményeket haladéktalanul küldje el. A háló kérdést precinirozza. Diskrecionkra feltétlenül számíthat.

Siófok. Még egy rőffenés és a „Házibarád” című humoreszk következik.

D. G. Budapest. Nem közölhetük. A kézirát kivételesen rendelkezésedre áll.

B. K. Enying. A meghívást köszönjük és minden valószínűség szerint át is megyünk.

D. Lengyel-tóti. Egyenlőre ilyen kiméletlen fegyverhez nem nyulunk. Később — talán.

NYILTTÉR.*

Ne izélj Lipót!

A „Magyar Tenger” koronázatlan királya egy állítólagos alattvalójának az elmúlt héten üzent. Az üzenet nem üzenet. Orvtámadás ellenem, aki VIII. Lipót szerint 50 koronás nevet visel és akiről a Veszprémi Hirlap csinos dolgokat közölt.

VIII. Lipót — de genere Weisz — nyíltan most se beszél. Nevet se említ. Csak titokban hirdeti azt, hogy a szóban forgó üzenetben engem pellengérezett ki.

A siró határral, a költöző darumadárról szóló finálé miatt VIII. Lipót ellen a költészet muzsája pört indított. Lipóttal — az antiszemita izraelitával én nem perelek. Igaza van. Ötven krajcáros nevet viselek. Csak abban nincs igaza, amit az én csekélységemről boldog-boldogtalannak hiszszel.

A nyilvánosság kizárásával megjelenő harsóna bárgyuságai felett jót vettem. A hát-mögötti manővert azonban meguntam. Nyíltan beszélj Lipót! Ne izélj Lipót!

Békefi Sándor.

* E rovatban közlöttékért mindig a közlemény írója felel.

MASTIN

Doktor Trnkóczy krajnai hízoló és védszere a kereskedőknél valódi állapotban csakis **MASTIN** név alatt kapható. Óvatos földmivelők minden gazdasági marhának az abrakba adják. Kiállításokon nyert legmagasabb kitüntetések, valamint ezer meg ezer elismerőlevél, legjobban bizonyítják az ezen szerrel elért meglepő eredményeket.

Gyári raktár: gyógyszerész Trnkóczy, Laibach.

Értesítés.

1907. év január hó 15-ik napján Siófokon,

a község ujonnan épült bérházában

Ingatlan és Jelzálog forgalmi iroda nyílt meg.

Akinek eladó ingatlana van, a ki ingatlant akar vásárolni: az iroda közvetítését vegye igénybe.

Az Ingatlan és Jelzálog forgalmi iroda földbirtokokra 15—60 évi törlesztésre olcsó pénzkölcsönt szerez, vagy pedig régi kölcsönöket konvertál. I. helyre 4—4½% mellett törlesztéses kölcsönök eszközöltnék ki. A kölcsönök a forgalmi érték 50—80%-ig folyósítatnak. Előnyös élet- és tüzbiztosítás. Minden levélre díjtalanul felelünk. Előleges költség nincs.

Tisztelettel Ingatlan és Jelzálog forgalmi iroda, Siófok.

<p>Pontoság! alkalmartság!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetés-irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra kizárólagos képviselése!</p>			
<p>Requiny-féle római vértisztító-szörp páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld! REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Kül-ó Kerepesi út 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŰ egyedül készítője. Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST- árak csak akkor valódiak. VALÓDI SZEPESSEGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER ha ezen védjeggyel vannak ellátva.</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kalvin-ter.</p>	<p>TUDÓBAJOSOKNAK és mindenkié, aki köhög, rokot, páratlan szolgálatot tesz a Halápi-féle hársfamezszörp Mintaüveget 3 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, IÓZSEF-KÖRÚT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legerősebb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a Hammond írógép. Kizárólagos elárúitók: FARAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>Szeplő, majfol, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arczról a valódi angol BALASSA FÉLE UGORKATEJ szépségápoló szerrel való bekenés által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k., puder 1-20 k. Főzetékhely: BALASSA KORNÉL gyógyszerész Budapest, Andrássy-út 47.</p>	<p>Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? SCHULLER FERENCZ ujjonnan berendezett elsőrangú éttermeiben Budapest, VI., Andrássy-út 30. mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY és TÁRSA BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13.</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kiütések, ótvár, ráncok, feldrúzólt és kipállott bőr gyógyítására. Egyedül készítő: BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB 5 doboz ára bérn. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.</p>	<p>Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojásdarája helyett használható a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden főzészertárban és élelmiszerboltban. Készítő: STROBENTZ TESTVÉREK R. T. vegyszerüzem, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyű férfi-nyakkendő, kitűnő magyar ipari PÁRIS SZÁILODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 24. sz. 100 szoba 2-20 K-ig feljebb, kánelváltással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az önszer pályaudvarok és hatók felé.</p>

